

ביקור באימפריה

כל החורף קראה אנגליה לאזרח הישראלי הטורד. כשהוא לא ענה לה, הצטרפו אליה גם שומרי-המלכה, ההייד פארק והביג-בן, וכולם צרחו יחד מהמודעות: "לונדון, בירת האימפריה הבריטית, קוראת לך". כשהגיע הקיץ, החלטתי להינות להם וללכת לראות מה הם רוצים ממני. לקחתי מברשת-שיניים, מסרק, מעיל ובגדיים. ארזתי את כל זה והלכתי לתחנת-הרכבת של ירושלים. כל הידידים שלי נפרדו ממני בדמעות. הבטחתי לשלוח גלויות, והרכבת זוה ממקומה. כשהגעתי לתל-אביב היתה השעה כבר חמש וחצי בבוקר. לקחתי מוגית והצלחתי להגיע בדיוק בזמן לבניין אל-עז. נכנסתי למעלית, והמעלית עזבה את קומת הקרקע. כשהגענו לקומה העשירית נפתחו הדלתות, ולנגד עיני התגלתה הקונסוליה הבריטית בכל יופיה והדרה. הקונסוליה היתה כבר מלאה מטיילים. שעמדו להם להנאתם ליד הספסלים הנוחים התפוסים, וניהלו ביניהם שיחות עירוניות. כולם אוהבים את אולם היוזות של הקונסוליה. הנוף שם יפה, רואים את כל תל-אביב, האווירה נעימה, והאנשים נחמדים.

אפשר לשפר שם את השפה האנגלית, אם מקשיבים לפקידות כשהן אומרות: Don't argue with me. Please be quiet. Sit down. בעיקר אוהבים הישראלים את מחלקת-היוזות של אנגליה, משום שלא צריך לעמוד שעות בתור, כדי להשיג ויזה אליה. אפשר פשוט להיכנס לשם, בלי שום מכתבי המלצה, לבקר במשרד ולצאת משם. בקלות. מתי שרוצים. אפשר לפגוש שם תמיד אנשים חדשים ומעניינים, שראו כבר את העולם הגדול, ולשוחח איתם על יוזות. "מה לעשות?" שוחח איתי מטייל אחד, שיחה קלה. "בשביל לקבל את הויזה שלהם הייתי צריך לקנות כרטיס הלוך וחזור, ולהחתיים בדרכון שלי את החמש מאות דולאר שאני מוציא מהארץ. אם הם לא יתנו לי את הויזה אני הרוס. עד שאני אצליח להוציא את הכסף הזה בחזרה. זה כל החסכונות שלי." כאלה מין שיחות נעימות מתנהלות להן בעצלת-תיים, בין המטיילים באימפריית היוזות. וכשהשיחות קצת שוככות, אפשר תמיד לשמוע סיפורים מרתקים מסוכני-הנסיעות.

"לפני כמה זמן, מספר סוכני-נסיעות אחד, לקהל השומעים המרותק, היה צריך פרופסור קצ'לסקי לנסוע לאנגליה. היה לו מכתב-הזמנה מהאוניברסיטה האנגלית הממלכתית, והיה לו מכתב ממכון ויצמן. הלכתי לסדר לו את הויזה, ואמרתי לו: 'שיביא מכתב מאשתו, שהיא מרשה לו לעזוב את הארץ'. הוא לא רצה להביא מכתב כזה, ובשום אופן לא רצו לתת לו ויזה. עד שמשלד-החוץ התערב."

"יה, לי אין מכתב מאשתי, נבהל מישהו. 'אתה חושב שיתנו לי לנסוע?' אף אחד לא עונה לו.

"ואצלי, מספר סוכני-נסיעות אחר, נסע לפני חודש שלונסקי, אתם יודעים, הסופר. היו לו חמש מאות דולאר, כרטיס הלוך וחזור ומכתב מאשתו שהיא מרשה לו לנסוע. היא נסעה יחד איתו, אבל בכל זאת הם דרשו מכתב.

"אחר כך ביקשו ממנו מכתב ממקום-העבודה. הוא אמר להם שהוא סופר, ושהוא לא עובד בשום מקום. אמרו לו שאם הוא לא עובד, הוא לא יכול לנסוע. אלה הן ההוראות. בסוף הוא סידר שיצלצלו לשגרירות מעיתון מעריב ויגידו שהוא עובד אצלם."

סוכן אחר מספר שיש לו מיליונרית אחת, שלא מקבלת ויזה מפני שגם לה אין מקום עבודה, והיא רווקה, לא יכולה להביא מכתב מהבעל. "לי אין אשה" אומר מישהו בדאגה. "מה לעשות?"

השמש כל הזמן עולה. השיחות נעשות יותר ויותר אינטימיות.

"אני מבקר בקונסוליה חמש פעמים בשנה" לוחש לי איש אחד. "זה המקום היפה ביותר בעולם."

"את יודעת", מודה בפני הידיד של אותו איש, "אני מסדר אותם. אל תספרי, אני מביא להם כל פעם מכתבים וכרטיסים. אין להם ברירה, הם נותנים לי ויזה, ואני לא נוסע לאנגליה, אני נשאר כאן. זה משגע אותם."

אני יורדת למטה לקנות מזכרות במשכית וארטיקים לארוחת-צהריים. כשאני חוזרת, נמצא כבר מספר תשע מאות בפנים, והסוכנים עדיין מספרים לקהל סיפורים מרתקים. "אני סידרתי נסיעה למנהל רסקו בבאר-שבע", מספר אחד, "דרשו ממנו מכתב ממקום-העבודה ומכתב מאשתו, ודרשו ממנו שיביא את זה בעצמו."

"הוא הביא להם את כל המכתבים, והיה לו גם אישור שהוא מרוויח אלף שש מאות לירות לחודש. הוא הראה את הכל לפקידה, והיא התחייבה לה לחקור אותו: 'מה אתה עושה עם הכסף? על מה אתה מוציא אותו?' באותו רגע הוא החליט שבעצם זה לא העסק שלה, אסף את הרכוון והאישורים, ויותר על הנסיעה לאנגליה."

המטיילים מתחילים לנמנם נמנום צהריים. מי שרוצה כותב גלויות הביתה. מי שרוצה משתרע על הכסא וקורא את הדרכון שלו. רק הפקידה מפריעה כל פעם בצעקות היסטוריות: "מספר תשע מאות!" "מספר תשע מאות ואחת!"

פתאום, לא ברור מאיפה, מתפרץ אמריקאי אחד, מספר אלף ומשהו, בצעקות אנגליות: "כמה מכתבים מחורבנים צריך להביא לכם, כדי לקבל את הויזה העלובה שלכם? תראו מה שאנחנו נעשה לכם, כשאתם תרצו לבוא לאמריקה!" הוא יוצא מהחדר וכולם ממשיכים לנמנם, לקרוא את הדרכונים מהמקום שהפסיקו, ולהס-

אדריכל רסקין ואשתו

תכל על הפקידות ועל האימפריה הבריטית. אחרי שכבר ראיתי את כל האימפריה החלטתי לחזור ארצה לירושלים. שמתתי את כל המזכרות והארטיקים במזוודה, ועליתי לרכבת, מלאת רשמים ושקופיות. איזה מזל שאני לא צריכה לנסוע אחרי כל זה עוד פעם לאנגליה.

קונה חסייקים

יום אחד בא נהג-מוניות אל יורם רסקין ושותפו, שלמה פרנקל, ואמר להם: "אני רוצה למכור סטייקים. אבל לא רוצה לעמוד בחוץ, בגשם, ושהשוטרים יעשו לי רפורטים."

יורם רסקין הבחין תיכף שיש כאן בעיה הדורשת פיתרון. הוא ישב וחשב, וחשב וישב, ובסוף בא למוחו הרעיון הגאוני: "אם נהג-מוניות לא רוצה למכור סטייקים בגשם, אמר הרעיון שבמוחו, 'נעשה מסביבו ארבע קירות וגג, שיגנו עליו'."

כך נולדה הסטייקיה הראשונה בארץ. הרעיון הגאוני של ארבעת הקירות והגג עלה במוחו של יורם רסקין משום שהוא למד ארכיטקטורה בארצות-הברית.

"יש לי כל הזמן רעיונות והמצאות", הוא מעיד על עצמו. "אין אף ארכיטקט בארץ שמשיג אותי. אנחנו, אני והשותף שלי, מובילים בשטח הזה, אנחנו מתקדמים בערך פי המשה-עשר יותר מהארכיטקט הכי מתקדם בארץ."

אחרי הרעיון של ארבעת הקירות והגג בא למוחו רעיון מתקדם עוד יותר. הוא חשב ומצא שהכי טוב יהיה אם בסטייקיה של נהג הסטייקים יהיה מקום מיוחד לצלות את הסטייקים. הוא חשב עוד קצת והמציא את הכסא, הדבר הזה שיושבים עליו, כשאוכלים את הסטייק, ובסוף הוא המציא את גולת הכותרת, את הדלפק, ואם היום בכל סטייקות ישראל ישנם הדברים הללו, הרי זה רק בזכותו.

כי הרעיונות שלהם מצאו חן בעיני כל מוכרי הסטייקים, והם באו אליהם שיעשו גם להם, וכך הם מילאו את כל תל-אביב בעשרים וחמש סטייקיאות, החל מהכיכר וכלה בפתח-תקווה, ויש להם עוד הזמנות לעשרים ושלוש סטייקיאות נוספות. בכל רחבי הארץ.

יורם הפך איש מצליח ומפורסם. בגלל זה הוא גם הצליח להתחתן עם מלכת-היופי דפנה נוי, הבת של אנטה הספרית.

"היא לא מצטערת שהיא לא התחתנה עם מיליונר", הוא מגלה בענווה. "לא חסר לה שום דבר, היא חיה ברמה גבוהה מאד."

בבוקר היא הולכת לעבוד קצת במספרה של האמא שלה, ובעלה הולך לבנות סטייקים. בצהריים הם נפגשים והולכים לאכול סטייק בקרוסל, הסטייקיה של הקיבוצניקים, איפה שיש סטייקים הכי טובים בארץ, והמגישים הכי נחמדים.

אחר-כך הם חוזרים לעבודה, ובארבע הם הולכים לאכול איזה סטייק קטן לארוחת ארבע. בערב הם נפגשים עם חברים והולכים לאכול ארוחת-ערב בסטייקיה של אלי רונן, איפה שיש הסטייקים הכי טובים בארץ, ואיפה שאוכלים כל האנשים החשובים מהעירייה.

אחר-כך הם הולכים לשחק טניס, וכשהם חוזרים, הם אוכלים סטייק לילי, והולכים לישון. אמנם הסטייקים קשורים לעבודה שלהם, אבל ברור שאי-אפשר כל הימים להתעסק רק בעבודתם, בן-אדם צריך גם תענוגות בחיים. לכן, כשהם רוצים יום אחד לעשות חיים, הם לא אוכלים סטייקים.

"אני אגיד לך!" הוא אומר, "אני כל-כך מצליח, ומסודר כל כך טוב בחיים, משום שלמדתי בחוץ-לארץ. לא רק משום שאני יותר מוכשר מהאחרים. אני ראיתי את העולם הגדול, זה נותן משהו. זה מעשיר את האופקים."

"בקליפורניה", הוא מספר, "ראיתי סטייקים בעובי וברוחב עצום. יש שם מסעדות לאלף איש, אולי, עם שטחים ענקיים, ואולי מאה מלצרים. משהו ענק, אני אומר לך."

הוא ראה שם המון סטייקים, אבל הוא לא הושפע מהם. "כל הרעיונות שלי הם מקוריים. אני ממציא אותם לבד. איך? אני פשוט מוכשר."

המקצוע שלו, הסטייק, נחשב עד עכשיו לדבר די נחות, היה נהוג רק לאכול אותו, במהירות, לפני הסרט או אחרי הסרט, וגם זה בזילזול מוחלט, אבל המצב הזה לא ימשך.

אחרי שהוא בנה לו בית הוא עומד לבנות לו אמפיתיאטרון. "זה יהיה כמו אמפיתיאטרון רגיל, עם מושבים מאבן, ורק למטה, במקום אנשים, יופיעו סטייקים. והמלצרים יחלקו אותם לקהל."

אחר כך הוא ישכיל עוד יותר את הסטייק. "אנחנו מכינים כבר סלף סרוויס לסטייקים, שבו כל אחד יוכל לצלות לו בעצמו את הסטייק שלו על אה, שתהיה מונחת ליד כל שולחן.

אחר כך הוא עוד יפתח את זה ויקים סטייקיה אוטומטית, שבה הסטייקים ינועו על סרט נע, וכל אדם יבחר לו את הסטייק שלו, ואם כל זה עוד לא יתן לסטייק הישראלי את המקום הראוי לו בחיים, הוא יפתח אותו עוד יותר ויקים מרכז סטייקים עירוני, שבו יצלו את הסטייקים ואחר כך יחלקו אותם לסטייקיות קטנות בכל חלקי העיר.

אחר כך הוא עוד יעשה שירות סטייקים הביתה, לפי הזמנות טלפוניות. ובסוף אולי הוא אפילו יעשה מסעדה לסטייקים, שבה בזמן שמחכים לסטייק אפשר יהיה גם לאכול משהו. אבל זוהי כבר תכנית לעתיד הרחוק.